

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 25.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— "
 Pe 3 luni . . . 7.— "
 Pe o lună . . . 2.40 "
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franc
 Telefon
 Pentru oraș și interurban Nr. 750.

REDACȚIA

ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație.
 Mășurimile publice și Legea
 Joschis costă șirul 20 fil
 Manuscrise nu se în-
 nopolază.

ROMÂNUL

România la răspântie.

— Dela corespondentul nostru. —

București, 13/26 Sept.

Deoarece României i s'au făcut oferte pozitive, din partea amânduror grupări beligerante, și deoarece se fac și puternice presiuni externe, cari n'au putut fi înăbușite, decât cu clararea staturului în capitală și în alte părți — s'a ivit necesitatea de-a stăruii în mod solemn supra neutralității, sau a inițierii unei acțiuni diplomatice, convocându-se consiliul de Coroană, iar de altă parte s'a ivit necesitatea de-a căuta o colaborare mai strânsă între partide.

Spre scopul din urmă, încurându-se va urma, probabil, un guvern cu atribuția de „național”, din care vor face parte șefii tuturor partidelor, tot sub presidenția dlui I. C. Brătianu.

În ce privește convocarea consiliului de Coroană, ieri dimineața s'au întrunit miniștrii în consiliu, și au continuat discuțiile seara la ora 6.

Miniștrii au examinat, în deplin acord, situațiunea și un comunicat s'a dat presei în acest sens.

Urmează să se ție un nou Consiliu de Coroană; data acestui Consiliu nu s'a fixat.

D. I. I. C. Brătianu prezidentul Consiliului de miniștri va aviza pe M. S. regele, despre ziua când urmează să aibă loc Consiliul de Coroană.

În acelaș timp partidul conservator a ținut o ședință asupra situației, și cu deosebire asupra celor două chestii dela ordinea zilei.

Ședința comitetului consultativ de ieri s'a

prelungit pentru astăzi dimineața, când se va lua probabil o hotărâre.

Aseară studenții au făcut o nouă manifestație pe străzi. Au mers la d. Dr. Toma Ionescu și la d. Emil Costinescu unde au făcut manifestațiuni de simpatie.

Azi la ora 5 studenții vor ține o nouă întrunire la Dacia. Se crede că la această întrunire vor participa profesorii universitari și avocații.

Vor lua cuvântul dnii: Dr. Toma Ionescu rectorul Universității, Dr. I. Cantacuzino, Em. Antonescu, C. Rădulescu-Motru. Târnoviceanu și alții.

Deosebirea de partid, au dus în vremea din urmă la polemii în ziare, ce însă nu trebuie privite cu îngrijorare, cunoscut fiind patriotismul desinteresat al tuturor celor ce au să hotărască azi asupra soartei României.

Iată de pildă ce scrie un ziar al guvernului:

„Sub titlul „Atitudinea domnului I. Brătianu „Epoca” de ieri aruncă o violentă diatribă contra dlui I. Brătianu, cu privire la o informație, apărută în „Dimineața” cu prilejul consiliului de miniștri DE MARTI.

Pentru nevoia cauzei foaia conservatoare vrea să atribuie acestei informațiuni caracterul unei note oficiale și găsește pretextul ca să-l acuze pe d. I. Brătianu.

„Epoca” trebuie să caute comunicate oficiale în jurnalele oficiale; guvernul nu poa-

te fi făcut răspunzător decât de articolele din ziarele sale.

Cât privește opiniunile pe care d. Brătianu le-ar fi avut în Consiliul de Coroană, aserțiunile ziarului conservator sunt absolut false. Adăugăm că nu știm ce ar putea câștiga corifeii conservatori dintr'un bilanț al opiniilor, pe care oamenii noștri politici le-au profesat înaintea consiliului pomenit. Dar nu le cerem asta; dorim însă atitudinii loiale și suflet destul de înalt la toți pentru a sta deasupra tuturor ambițiilor personale.

Nu e vreme pentru polemici deșarte; și guvernul român, oricare ar fi el, face apel la unitate, nu în scopuri de partid, dar spre asigurarea succesului unei acțiuni eficace a Statului român.”

În general, pe coloanele ziarelor din București, s'a pornit o discuție aprinsă pentru părăsirea neutralității. Bărbați politici, profesori universitari, înalte fețe bisericesti, discută pe față pro sau contra, dar cercurile diriguitoare par a ține neclintit la neutralitate până la sfârșit.

Cum socialiștii tuturor țărilor au luat atitudine surprinzătoare în neașteptata conflagrație europeană, va fi interesant să cunoaștem și părerea socialiștilor de la noi, cari, de altfel, în 20 Septembrie au ținut o mare întrunire de protestare în contra războiului. Iată un fel de comunicat asupra situației, în organul socialist „România Muncitoare”:

„Tratatulele pentru intrarea României în război în vederea „întregirii neamului” continuă.

De unde, însă, până acum se considera tema aceasta ca și câștigată în fața triplului, ultimele demersuri diplomatice au aruncat în mare descurajare pe războinicii noștri și elanul lor trebui să se micșoreze.

Creșterea copiilor acasă.

Lucrul cel mai de frunte pentru oamenii noștri la olaltă, pentru o țară și pentru omenirea întreagă e, ca toți oamenii să fie cinstiți, să se închină lui Dumnezeu, cari știu deschilini (deosebire) ce e a altuia și știu purta dragoste față de el, cari se știu însufleții și pentru binele de obște și nu caută numai binele lor.

Dacă oamenii nu sunt așa, atunci traiul în lume se strică și se nasc felurite certe, sfezi, răpădășii, bătăii și omoruri, cum se întâmplă în zilele și vremile noastre. — Dacă vrem să trăim în pace, în bună înțelegere și netulburare în viața noastră de toate zilele, de alți oameni și fără Dumnezeu: atunci trebuie să ne silim să fim buni cu toții unii față de alții, să mai ales suntem datori să ne creștem copiii, încât la vremea lor să fie oameni întregi și buni și astfel traiul lor să fie mai liniș-

Pentru păzirea înțelegerii și a păcii între oameni e neamănat de lipsă creșterea copiilor acasă. Dar suntem datori să-i creștem bine și cum trebuie, pentru că odată va trebui să dăm seama despre sufletele lor înaintea scaunului de judecată a lui Dumnezeu. Copii vor fi așa, cum creștem de mici. Dacă îi învățăm la bine, ei îi silim să facă binele și să încunjure răul,

— vor fi buni; dacă însă nu ne gândim de fel la ei și la binele lor; vor învăța unii dela alții toate relele, și atunci vai de sufletul lor, vai de părinții și vai de omenirea întreagă.

Fiind dar creșterea copiilor lucru atât de însemnat pentru toți și fiind răspunzători înaintea lui Dumnezeu pentru ei, să vedem cum trebuie să creștem bine și cu folos pe copii.

1. Mulți părinți arată o dragoste oarbă pentru copiii lor, — Grijeșc de trupul lor, îi apără și de cel mai mic vânt, îi lasă să facă ce vreau și li-e milă să-i sfădească și să-i bată dacă fac vre-un rău, zicând vorba proastă și neghioabă: e încă mic. Ba sunt și de aceia, cari se petrec, rîd de copii când aceștia grăesc cuvinte spurcate, când se îmbată sau suduesc (înjură) și cred că de cuminți fac lucruri de acestea.

Aceasta dragoste nu-i adevărată; este dragoste — să-i zicem pe nume — dobitocească. Omul trebuie să iubească cuminte, cum se cade omului înzestrat cu înțelegere. Pomul numai până atunci îl poți îndrepta dacă e strâmb, până îi mic; lăsându-l strâmb la început, mai târziu când va crește și se va îngroșa, nu-l vei putea îndrepta cum vei vrea, căci se rupe. Tocmai așa copilul trebuie învățat și dat la bine până-i mic, căci dacă crește, nu mai poți scoate răul, măcar cum te-ai trudi! Copilul lăsat de mic în

voile lui, va vedea mai târziu că așa nu-i bine și va vrea să meargă iară pe drumul cel bun, dar nu se va mai putea stăpâni, după ce n'a fost învățat la aceasta.

Copilul, cu cât e mai mic, cu atât mai mare frică poartă de cei mari, cu atât mai tare cinsteste tăria în alții, mai ales când vede și cunoaște atârănarea sa dela alții, mai ales dela părinți. Cu cât crește mai mare, cu atât mai mult dă pe sine, cu atât mai mult se încrede în puterea sa și ne având frică și cinstire față de nime, nu-l vom mai putea sili să facă ceace nu-i place lui. Apoi se gândește și la acea, că ceace a fost bine, cuminte și de lăudat când era mai mic, de ce să fie rău și de hulit când e mai mare?

Nu-și iubesc dară într'adevăr și cum trebuie copiii aceia, cari îi lasă să facă tot ce vreau ei, cari nu-i dedau și nu-i învăță la bine de mici când încă sunt ascultători și au frică și cinstire. Aceia cari nu folosesc nici când vergi, nici chiar atunci când e neapărat de lipsă: aceia sunt vrăjmașii copiilor lor și dușmanii omenirii întregi.

Se înțelege că folosirea cuvintelor aspre, a vergelelor și a altor pedepse trebuie să aibă măsură dreaptă și cuminte. Mai adeseori trebuie să se folosească pentru arătarea neplăceții, iar nu spre a face să se vadă urmele bătăii zile întregi, sau a-l lovi orbis pe unde cade sub mână. În folosirea lor să fie îndemnătoare mintea, judecata și gândul să-l abatem dela drumul rău, iar nu

Mai întâi, atunci când s'a luat în discuțiune cooperarea armatei române cu cea rusă, comandamentul rusesc a pretins ca armata română să lupte sub comanda marelui duce Nicolae. Guvernul român a refuzat aceasta întrucât rolul României în acest caz ar fi fost foarte șters.

În ceea ce privește garantarea integrității teritoriale actuale a țării în caz de intrare în război, guvernul, nebănuindu-se numai pe asigurările Rusiei și Franței a făcut o întrebare în acest sens Angliei care a răspuns că poate garanta integritatea României numai până la Dunăre. De aci se deduce că toată Dobrogea s'ar da Bulgariei, pe gurile Dunărei punând stăpânire Rusia.

Din informațiile de mai sus, riguros exacte, se vede limpede de câtă dragoste e animată Rusia pentru noi”.

Din comunicatele tuturor ziarelor din țară și din srăinătate, veți fi aflat și Dvoastră, că mai zilele trecute d. Dr. Teodor Mihali, presidentul clubului Dv. parlamentar și episcopul Vasile Hosszu, au fost primiți în audiență la regele Carol. Ca să nu rămână nici umbră de bănuială asupra corectității politice a partidului național român din Ungaria, și ca lumea Dvoastră de-acasă să nu fie alarmată fără rost, vă trimit un articolăș din „Adevărul”, ca să vedeți că vizitele presidentului Dvoastră, și a episcopului de Gherla, a fost un simplu act de curtuozie. Iată ce scrie „Adevărul”:

O să Vă țin în curent cu cele ce se vor întâmpla, dându-vă numai știri autentice, ca nu cumva să dau prilej la judecăți pripite. — B.

Starea agricolă a României la finele lunii August 1914 st. n.

(Extras din „Buletinul lunar al Observatorului astronomic și meteorologic Nr. 8 a. al XXIII, 1914.”)

Timpul frumos și în cea mai mare parte uscat din cursul lunii August a fost cât se poate de prielnic pentru terminarea secerișului cerealelor ce mai rămăseseră mai ales în Moldova, pentru cositul și strânsul fânateilor și în deosebi pentru coacerea porumbului și a strugurilor. Asemeni s'au putut face în bune condițiuni, în primele două decade, ogoare și arături pentru semănăturile de toamnă; în ultima decadă pământul se întărise mult din cauza lipsei desăvârșite de ploii, așa că pe alocuri aceste lucrări se suspendaseră chiar. Treieratul cerealelor, înmagazinatul lor precum și acela al tuturor produselor s'au putut face în condițiuni excepționale de bune pretutindeni, în mare parte a țării s'au și terminat. Producțiunea cerealelor de toamnă, după cum am arătat și în luna precedentă pentru părțile de câmpie este și în Moldova mijlocie sau pe alocuri sub mijlocie și tot atât de variabilă în general însă ceva mai satisfăcătoare ca în celelalte părți ale țării, cu toate că și aci a suferit de aceleași neajunsuri: rugina și ploile din primăvară și la epoca înfloritului sau a maturității. Calitatea lor și în deosebi a grâului este ușoară, în puține părți s'au

obținut calități mai bune. În ceea ce privește cerealele de primăvară au dat producțiuni de calitate satisfăcătoare mai pretutindeni; văzul în deosebi a dat în unele părți cantități extraordinare de boabe și de paie.

Sunt de semnalat însă prețurile foarte scumpe ce se ofer pentru cerealele din cursul acestui an.

Porumbul se prezintă bine și a legat în condițiuni foarte satisfăcătoare în întreaga țară. Timpul frumos, uscat și perioadele calde din această lună au făcut ca să ajungă repede la maturitate; așa că la cel semănat mai timpuriu porumbul a început a se întări, iar varietățile precoce ajunseseră la complectă maturitate și se puteau culege la finele lunii. Sunt puține regiuni și localități unde fie din cauza inundațiilor, fie din cauza manei, a prea multor ploii, etc., porumbul a rămas ferit, nu s'a dezvoltat, și a legat în condițiuni rele, așa că el se prezintă slab.

Față de timpul favorabil din August și de vremea cea uscată și caldă ce se menține până acum din Septembrie se speră că și anul acesta vom avea o recoltă foarte mulțămitoare de porumb și de bună calitate.

S'a strâns și treierat pretutindenea la mazărea și toate păstăioasele dând o producțiune în general mică. Tutunul s'a recoltat și a dat o producțiune abundentă în toată țara. Vitele de zahăr ca și cele de nutreț se mențin în condițiuni satisfăcătoare de dezvoltare.

Fânețele naturale s'au terminat de cosit și rat și clădit în întreaga țară chiar și în regiunile muntoase, dând pretutindeni cantități mari de nutreț și de bună calitate, timpul în această privință fiind favorabil. Asemeni s'au strâns în condițiuni nutrețurile artificiale ca: meiul, grâul, pârângul, porumbul, mazărichea etc. Cernierile și trifoiștele s'au cosit a treia și a patra dând și de astădată o producțiune bună. Asemeni s'a cosit mult nutreț din mohoarele și crotelurile ce au crescut mari pe miriști și pe locuri. Imașurile au avut iarba la începutul lunii, în urmă din cauza lipsei de ploii au început a se usca; vitele însă n'au suferit găsind hrana abundentă pe miriști.

La vilele cari se mențin în bună stare și au fost coapte varietățile timpurii de struguri, iar cele mai târzii sunt în pârghă; față de timpul uscat și relativ cald se speră ca producțiunea de struguri mică pretutindeni va fi de bună calitate, iar coardele se vor lemnifica complect. Vilele cari au fost atacate de mană au rămas cu totul fără frunze și fără struguri.

În tot cursul lunii s'au făcut pretutindeni cu mare activitate ogoare și arături pentru semănăturile de toamnă; în primele două decade au mers foarte bine, pământul având în mare parte umezeală. Seceta și căldurile din urmă a întârziat

mânia; căci în mânie putem lovi copii încât să li se întâmple ceva smintă din aceasta.

Trebuie să ținem seamă și de aceea, că copiii nu se pot și nu se știu gândi ca cei mari, nu știu socoti și judeca ca și noi răutatea sau bunătatea unei fapte și nici nu pot vedea urmările acelor fapte. De aceea trebuie să-i învățăm întâi că faptele cari le săvârșesc, sunt bune sau rele, și în judecarea bunătății sau a răutății faptelor lor trebuie să ținem seamă de felul cum gândesc și mai ales cum sunt în stare să se gândească ei, să ne scoborim la feliul lor de gândire altcum am fi nedrepti în judecata noastră.

Omul cuminte și care își iubeste cu adevărat copiii, nu-i lasă așadar pe aceștia să facă ce vreau chiar când sunt mici, ci se silește să-i îndoaie de tineri, ca să crească drepti și cinstiți. Omul cuminte nu se ferește nici de folosirea cuvintelor aspre și a bătăilor după o măsură arătată de minte, nu de mânie, ținând seamă și de feliul de gândire a copiilor la vrâsta aceea. Așa nu îi va crește numai mari, ci și buni și cinstiți.

2. Mulți părinți se grijesc de trupul copiilor, îi hrănesc, îi îmbracă bine, îi lasă să lenevească chiar, îi feresc de osteneală, — dar nu-și bat capul cu lucrul cel mai de frunte: cu sufletul. Nu se silesc de fel să le picure în suflete chiar de ceea ce au mai mare lipsă în lume: credința adevărată, încredere în Dumnezeu și tot ce să ține de aceste. Ne doare sufletul când vedem în școlile noastre sătești, că copii de 6—10 ani

nu știu rugăciuni, ba încă nici cruce nu știu face, iar ceea ce trebuie se creadă un creștin, nici habar n'au.

Astfel de părinți sunt răi, sunt vrășmașii copiilor cari le duc în perire sufletele prin nepăsarea sau răutatea lor. E păcat mare a lăsa lucrurile aceste pentru școală, ci trebuie să le învețe de mici acasă! Copii mai fug dela școală, n'au voie să învețe, mai învață alte lucruri și rămân nepricepuți în ale credinței, proști cari nu se știu nici ruga. Cum vom aștepta dela aceștia ca la vremea lor să învețe pe alții la credință, la frica lui Dumnezeu și la împlinirea poruncilor Lui, — când nici ei nu le știu? Cum așteptăm ca Dumnezeu să ajute pe oamenii cari nu se roagă, ba nici cruce nu știu face? De aceea sunt atâtea rele și atâtea năcazuri în mijlocul neamului nostru, că părinții nu-și învață copiii nici la cele mai de lipsă în ale credinței. Profetii mincinoși îi abat ușor dela legea lor; nu se știu încălzi și însufleți pentru Biserică, nu este credință și dragoste curată și adevărată față de Dumnezeu și față de aproapele și așa nu e mirare că Dumnezeu nu ne ajută și oamenii răi se înmulțesc în mod înspăimântător în mijlocul nostru!

Să punem capăt acestor lucruri! Părinții să-și dedee copiii de mici să se roage, să-i învețe la lucrurile credinței, măcar la cele de frunte; se verse în sufletele lor tinere și cuprinzătoare de toate frică, dragoste și încredere față de Dumnezeu și iubire față de de-aproapele:

atunci ne va merge mai bine, vom fi mai mulți și mai mângăiați, mai ajutați. Dacă nu: perire partea noastră!

3. „Cuvintele mișcă, pildele trag” — zicea drept cuvânt o vorbă înțeleaptă veche. În creșterea copiilor puterea cea mai mare o au pildele celor din jurul lor. Ascultă ei cuvintele moare, cari le spunem pentru a-i îndupleca și a-i bine; dar dacă văd că părinții lor și alții cari îi învață, — nu fac așa cum vorbesc, cuvintele lor vor fi fără folos.

Dacă părinții spun că trebuie să mergem la Biserică, și ei în vremea aceea se duc la povești sau chiar în crășmă: de bună seamă copiii vor face ca și ei căci îi îndeamnă pilda și gândurile așa de bună seamă e mai bine, căci altcum nu face așa cei bătrâni, — cuminti în ochii lor.

Vrând dar să creștem bine pe copii, trebuie să le dăm totdeauna pildă bună noi, și să-i îndeamnăm să urmeze aceste pilde. Dacă ne vedem că ne rugăm și ne împlinim datorințele creștinești regulat și cu evlavie cuvenită, — și ei vor face așa, — întâi să câștigăm plăcerea și lauda noastră și se facă cum facem noi, mai apoi că fiind dedați cu evlavie, vor afla bucuria și mângăiere în ea. Tot așa cu dragostea și ajutorarea altora și cu celelalte fapte bune. Trebuie să se ferească părinții de arătarea neînțelegerilor cât de mici între ei; să-și limpezească lucrurile când nu-s de față copii.

(Va urma).

repede pământul la suprafață și arăturile se făceau greu, așa că în multe părți s'au suspendat.
Semănături de rapiță sau grâu de toamnă s'au făcut prea puține, așteptându-se ploile a căror lipsă se simțea pretutindeni la finele lunii.
Din cauza secetei și a căldurilor din urmă frunzele arborilor și pomilor au început a se îngălbeni și chiar a cădea în parte. Toate fructele sau copte și cules afară de nuci, gutui, persici și unele varietăți târzii de meri și peri. Prunele s'au strâns și în unele părți a început a se fabrica tuica din varietățile mai timpurii. S'au văzut în cursul acestei luni pomi (vișini și meri) înfloriți pentru a doua oară. — (F. de Inf. Com.)

Lista bolnavilor și răniților.

Edată de ministrul de războiu.

Nr. 12.

Morți:

Petru Buici, reg. de inf. nr. 96, comp. 16.
Dimitrie Burje, reg. 64.
Dimitrie Cinceașu, jandarm, născut în Bod, 1878.
Daniil Dicu, reg. inf. 61, comp. 4, născ. în Opațița, (com. Timiș).
Simion Făt, reg. de inf. nr. 23, comp. 11, de naștere din Tanaykut.
Ioan Feren, inf. reg. 64.
Ioșif Furoi, reg. 64 de infanterie.
Petru Lescuș, caporal regimentul 64.
Teofil Lorent, regimentul 45 de inf., comp. 8.
Alexandru Mătuța, reg. 37, comp. 14.
Ioan Nicoara, reg. 5, comp. 7, născ. în Mogyo-

Todor Percu, regimentul 64.
Dimitrie Semanisin, reg. 58, compania 15.
Petru Sirik, regimentul 64.
Toma Stanci, regimentul 64.
Petru Jojan, regimentul 64.
Răniți:
Vasilie Bulbuc, reg. 5 de infanterie, comp. 5.
Ioșif Bunca, regimentul 64 de infanterie.
Ioan Burlea, reg. 64 de inf.
Dimitrie Condoroiu, regimentul 64 de inf.
Ioan Câmpian, regimentul 64 de inf.
Ioan Cismar, reg. de inf. 23, compania 5.
Flore Ciordaș, reg. de inf. 31.
Petru Ciordaș, reg. de inf. 32, comp. 6.
Albion Danclu, regimentul 64.
Trandafir Daj, regimentul 64.
Ioan Delan, regimentul 64.
Dimitrie Diane, regimentul 64.
Ioan Doje, reg. de inf. 23, comp. 13.
Ioan Dregan, reg. 64.
Ioșif Dresar, reg. 96, comp. 14.
Daniil Dumitreasa, regimentul 64.
Filipoiu, regimentul 32, comp. 15.
Pavel Filipciuc, reg. de inf. 51.
Moise Furoi, regimentul 64 de inf.
George Giusca, regimentul 51 de infanterie.
George Gârbovan, regimentul 51.
Ioșif Herciu, regimentul 64.
Nichisor Hertza, regimentul 64.
Victor Holub, regimentul 84 de infanterie.
Ilie Alexici, regimentul 51 de inf.
Petru Illuțe, regimentul 51.
Costa Iliți, reg. 23, comp. 12, născ. în Mănă-

Todor Condre, reg. 5 comp. 8, născ. în Bicsad.
Petru Cordan, regimentul 51.
Mihailu Costa, regimentul 64 inf.
Florian Coste, reg. 37, comp. 13, născ. în Elugos.
Nicolae Leuchesan, regimentul 64.
Vasilie Lingurar, reg. 37, comp. 13.
Stefan Lucan, reg. 64.
Marina Vasilie, regimentul 51.
Pavel Marcocean, regimentul 64.
Moise Marcu, regimentul 64.
Aurel Marculescu, reg. 61, comp. 4. n. în Ră-

Alexa Muntean, regimentul 64.
Atanasie Muntean, regimentul 64.
Ilie Pap, regimentul 51 de infanterie.
Balin Petrilan, regimentul 64.
Romul Șepețan, reg. 61, comp. 4.
George Selejan, reg. 37, comp. 14, născ. în Gireș.
Pavel Sima, regimentul 64.
Angel Stani, regimentul 64.
Nicolae Stănilă, regimentul 64.
Lambett Târnovean, strajameșter reg. 5, comp. 8, născ. în Alsófernezselp.
Petru Trif, regimentul 51.
Petru Olar, regimentul 64.
Ioachim Ursică, regimentul 61 inf.
Ioan Urșă, regimentul 64.
Ilie Ursuleanu, regimentul 64.
Simion Velcerean, regimentul 64.
Lazar, Vasi, regimentul 64 inf.
Zaharia Ioan, regimentul 51 inf.
Vasilie Jilovan, regimentul 51 inf.

RAPORTUL NR. 5

al Societății „Crucea Roșie” despre soldații răniți și bolnavi.

Bornias Traian, cadet la reg. 3 de inf. de honvezi, din Nădlac, bolnav, în spitalul de res. nr. 1 din Osijek.
Anton Buzescu, sublocotenent în reg. 37 de inf. comp. 1. de res., bolnav în spitalul de res. din Oradea-mare.
Eugen Soroceanu, cleric, sanitätsabt. bolnav în spitalul de res. din Cernăuți.
Avram Adam, can. în reg. 20 de art. de câmp, bolnav în spit. de garnizoană din Timișoara nr. 2.
Ștefan Adamcu, reg. 5 de inf. comp. 6, din Kallosemjan, Nagykovács, a murit în 16 (8) 1914, în spitalul din Visegrad și a fost înmormântat în cimiterul militar de acolo, mormântul nr. 2.
Ivan Albu, vânător, reg. 28 de vânători de câmp, comp. 3, împușcat în crucea spinării, bolnav în Garnisonsspital nr. 21 din Timișoara.
George Ardelean, corporal reg. 43 de inf. din Ujruszova, boln. în Garnisonsspital nr. 21 din Timișoara.
Dragomir Ardelean, reg. 61 de inf., comp. 4, bolnav în Garnisonsspital nr. 21 din Timișoara.
Alexandru Arjoca, sergent în Reservesanitäts-Abteilung 11/7, bolnav în Garnisonsspital nr. 21 din Timișoara.
Ioan Augustin, reg. 22 de inf. de honvezi comp. 12, bolnav de aprindere de plumăni în k. k. Landwehrspital din Cernăuți.
Bădescu Ștefan, căprar în reg. 61 de inf. comp. 3, bolnav în Garnisonsspital nr. 21 din Timișoara.
Ioșif Băran, reg. 13 de inf., comp. 9, bolnav în k. u. k. Reservespital din Rzeszow.
Jiva Barbu, res. supl. reg. 61 Arbeitsabteilung, bolnav în Garnisonsspital nr. 21 Timișoara.
Ioan Barbuș, reg. 5 de inf. comp. 8, împușcat la cap, bolnav în Marodenhaus din Visegrad.
Ioan Barcu, reg. 29 de inf., comp. 11 din Romanpetre, bolnav în Garnisonsspital nr. 21 Timișoara.
Aurel Bendarin, reg. 61 de inf., comp. 2, bolnav în Garnisonsspital nr. 21 Timișoara.
Teodor Bibolariu, zugsführer, reg. 43 de inf. comp. 9, bolnav de aprindere de plămâni în Garnisonsspital nr. 21 din Timișoara.
Ilie Birjan, reg. 61 de inf., comp. 1, bolnav în Garnisonsspital nr. 21 din Timișoara.
Paul Blaogi, Marschregiment nr. 14, comp. 5, bolnav în Garnisonsspital nr. 21 din Timișoara.

Răniții români în spitalele din Budapesta.
Răniții din reg. de inf. 43 internați în Szapáry-Kaserne:
Ioan Cireașa, zugsführer, 4 comp., din Nicolint, rănit la coasta stângă, de șrapnel.
Ioan Ghica, zugsführer, 9 comp., din Greovaț, rănit la mâna stângă.
Moise Lupița, gefreiter, 12 comp., din Câlnic, rănit la mâna stângă.
Ioan Băbăț, inf. comp. 2, din Vișag, rănit la mâna stângă.
Vasilie Stolojan, infanterist, comp. 11 din Ticvanul-mare, rănit la mâna stângă.
Ioan Franț, infanterist, comp. 11 din Lăpusnic, rănit la piciorul drept.
Pășlea Marin, infanterist, comp. 11 din Bozovici, rănit la mâna dreaptă.
Ioan Ciliaga, gefreiter, comp. 1, din Crușovet, rănit la umărul drept.
Davidescu Nistor, comp. 13, din comuna Corneareva, rănit la mâna dreaptă, degetul mare.

George Curescu, zugsführer, comp. 3, din Lăușnicel, rănit la mâna dreaptă, degetul cel mare rupt de șrapnel.
Afară de aceștia se mai află soldați români din regimentul 43 în spitalul din Kőbánya, Belső Jászherényi-ut 24. — după cum ne anunță zugsführerul Ion Pășlea de origine din Bozovici.

In spitalul garnizoanei Nr. XVII. din Buda:

Teodor Popp din Șonfalău (Tárnava mică) rănit în brațul stâng și în mână de inimă.
Serafim Jelecutean, caporal din comuna Caprevar, rănit la barbă de șrapnel.
Ioan Largean, caporal din comuna Ciceu (Jurjești), rănit la cap și la piciorul stâng.
Nicolae Maricari din Câmpulung, rănit la umărul stâng.
Nistor Sas din Neți, călcat de cal.
George Popescu din Câmpulung, rănit la brațul stâng.
Nicolae Imre din Ezerișul-mare, rănit la piciorul stâng.
Ștefan Drăgan din Szt.-Peter, rănit în spate.

In spitalul Szent István:

Petru Flocos din Nădlac.
George Precop, Galanesti (Bucovina), cu amândouă mâinile zdrobite de șrapnel.
Petru Roșcău din Seitin, împușcat în mâna stângă.
George Roșcău, Seitin, împușcat în mâna dreaptă.
Ioan Unguraș din Csákigorbó (com. Solnoc-Dobâca), rănit la piciorul stâng.
Ioan Turc din Săulia de Câmpie (Turda-Arieș) lovit de șrapnel în mâna stângă.
Vasilie Murășan din Arányos-Gyéres, împușcat în mâna dreaptă.
Daniilă Petrican din Mezönylak (com. Cluj), împușcat în mâna stângă.
Nicolae Cârnaț, sergent major din Blaj, rănit la piept de un glonte.
Laurian Onișor din Maroș-Geje, rănit la picior.
Nicolae Tilea din Livezeni, rănit la picior.
Ioan Fehari din Bilak, rănit la picior.
Ioan Pop din Reteag, rănit la umăr.
Ioan Hager, sergent-major, din Măgina, morb intern.
Milan Vlastić, din Bătanja, rănit la picior.

Războiul.

Pentru ce a voit Rusia războiul?

Inginerul german Leiser publică în numărul de alături a ziarului „Berliner Lokalanzeiger”. Câteva săptămâni înainte de izbucnirea războiului inginerul a petrecut în Anglia unde cu prilejul unui congres a întâlnit pe politicianul rus Protopopoff, căruia inginerul i-a cerut opinia relativ la raporturile dintre Germania și Rusia. Politicianul rus a declarat, că războiul între Germania și Rusia e inevitabil și, că acest războiu e dorit nu numai de către guvernul ruseesc, ci de către întreaga clasă intelectuală rusească.

— Ne găsim într-o situație asemenea celei în care erăți dv. înainte lui 1870, — a declarat Protopopoff. La noi naționalismul cucerește teren pe încetul dar sigur, deoarece ne-am convins că numai naționalismul întăritor va putea să producă schimbarea stărilor. Din această cauză pentru noi războiul e o trebuință. E absolut indiferent că cine va fi acela în contra căruia vor porni războiul: lucrul cel mai important e să avem războiu.

Ideia panslavismului e numai o lozincă, pe care am aruncat-o în mulțime, dar care n'a găsit răsunet în inima intelectualilor noștri.

— Iar, deși o mare parte a prietenilor mei și eu iubim foarte mult pe Germania și totdeauna recunoaștem că în cea mai mare parte ei avem să-i mulțumim cultura noastră, noi totuși vom fi propagatorii unui războiu împotriva Germaniei, chiar dacă rațiunea ne-ar dicta altcum. Căci doară acest războiu, chiar și în cazul dacă l-am pierde va fi pentru noi o adevărată baie curățitoare. Chiar și în cazul dacă am pierde Finlanda, Polonia și o parte din provincia de lângă Marea de est, partea cealaltă a Rusiei, care tot mai rămâne infinit de mare, poate deveni o unitate națională, și mai ales putem

nădăjdui că războiul va pricinui căderea urgistului de tarism.

— *Deja după războiul japonez am ajuns la convingerea, că prin răscoală nu ne mai putem desvolta”.*

Aceste declarații sincere ale numitului reprezentant al intelectualității rusești dovedește îndeajuns, că Rusia a voit războiul și prin orice mijloace a căutat să sfârșească situația pașnică.

BALCANUL.

București. — Ziarul „Macedonia” din Salonnic arată că acordul turco-bulgar este înfăptuit și acest acord este îndreptat contra României.

Bulgaria va ieși din neutralitate când România va trece de partea triplei-înțelegerii. Turcia va ajuta cu soldați pe Bulgari.

Promisiunile lui Grey Bulgariei.

Constantinopol. — Semioficiosul „Agence de Constantinople” anunță: Suntem informați din loc competent, că Buxton prezidentul comisiunii balcanice din Londra, fiind incredințat de către Grey, a pus în prospect guvernului bulgar compenzații însemnate, în cazul, că Bulgaria se va alătura la tripla-antantă. Compenzațiile ar fi din Tracia turcească, și nu i s’ar cere în schimb altceva Bulgariei, decât să atace Turcia, dacă aceasta îi va declara război Rusiei. Guvernul bulgar s’a declarat pentru neutralitate și în mod prietenos și energic a respins oferta. Buxton acum a călătorit spre București.

Antivari din nou bombardat.

Roma. — După telegramele sosite din Brindisi flota austro-ungară a bombardat Antivari. 6 torpiloare și 1 crucișător au apărut în apele muntenegrine și au început bombardarea la Volovica și au nimicit stațiunea de telegrafie fără fir din Antivari. Stațiunea dela Volovica e numai rulne. Flota austro-ungară dela Antivari a înaintat spre Spizza, unde a bombardat cazarma și mai multe edificii publice.

Locuitorii italieni de acolo au privit din consular până în slârșit. Dela Spizza flota austro-ungară s’a retras în Cattaro, deoarece s’a ivit flota franceză, care era cu mult mai puternică.

Paris. — (Peste Roma). — Consiliul de miniștri din Bordeaux a comunicat ministrului de marină, că flota franceză a debarcat la Antivari obuziere și un corp de artilerie; cu scop ca dela Lovcen să încapă bombardarea Cattaro-lui.

Nou principe în Albania.

O telegramă sosită din Durazzo la Budapesta anunță că a fost ales ca principe al Albaniei, Burhan Eddin, fiul exsultanului Abdul Hamid.

Amestecul rassel galbene.

Viena. — Din Londra se anunță că la indemnul Angliei aliații au respins oferta japonez, ca pe căile ferate transiberiene să aducă o jumătate de milion ostași japonezi, pentru că au văzut pericolul mare ce ar veni dacă s’ar amesteca și rasa galbenă în războiul european.

Respingerea invaziunii rusești.

Budapesta. — „Budapesti Tudositó” anunță: Din loc competent ni-se comunică următoarele: — *Comunicația telefonică cu Ökörmezb fiind întreruptă, în populațiune acest fapt a provocat o mare neliniște. După informațiunile primite azi, au plecat la Ökörmezb noi trupe și schimbându-se astfel pe deplin situația nu mai există nici un motiv de îngrijorare. După informațiunile, încă neconfirmate oficial, primite din Ungvár, din sursă demnă de toată încrederea, ieri înainte de amiază au avut loc lupte în apropiere de Malomrét, iar azi a reușit a-i respinge pe Ruși până la Uzso.*

In valea dela Túrjaremete forța armată din Ung a căutat legătură și probabil a și găsit-o, cu trupele trimise din Muncaciú. Afirmativ au plecat și dela Szuna trupe numeroase. Trenurile comunică până în gara dela Csonfos.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 29 Septembrie 1914.

Săgeata aviativilor.

Un francez a inventat o nouă armă „mică”: săgeata aviativilor. Am dat o scurtă informație despre ea, acum revenim mai pe larg.

În campanie pauza un regiment german. De deasupra lui făceau evoluții doi aviatori francezi la înălțime de 1200—1500 metri. Deodată mai mulți soldați scoaseră țipete. Ei au fost străpunși de săgețile mici de metal, și în întâiul moment nu s’a știut de unde au străbătut: aceste săgeți erau împușcate din aeroplan. Cam 15 soldați au fost nimeriți. Răniții în chip norocos nu s’au ales cu prea grele rane. Numai unul care — a fost nimerit în cap, a murit.

Săgeata este făcută din oțel, are grosimea unui glonte de pușcă, înspre vârf este ascuțită ca un ac. Dacă este aruncată dela 1500 metri ea are o viteză finală de 170 m. pe secundă. Iuteală care este îndestulătoare pentru a străbate săgeata în corpul omenească mai fiind înlesnită și de vârful ascuțit.

Câte săgeți poate suporta un aeroplan? De comun aviatorul ia cu sine un singur pasager, rar doi sau trei. Deci greutatea cantitativă pe care o suportă un aeroplan este de 70—210 kilograme. Aproximativ, un aeroplan care are azi frecvență în armată, poate fi încărcat cu 4375 de săgeți, eventual dublul ori triplul acestui număr.

Într’un ziar german cetim următoarea apreciere asupra invenției acesteia franceze: „Invenția Francezilor este pentru patria lor mai periculoasă decât sabia cu două tăișuri. Pentru că Germanii au flotă aeriă care suportă mai mari greutăți, decât cea franceză și ei vor veni încercând să pricinuiască mare panică în rândurile Francezilor. Aviatorii francezi, ori cât de mândri ar fi de descoperirea lor, își pot zice că mai bine ar fi făcut să fi renunțat la săgeată, pentru că invenția lor a asigurat trupelor franceze numai un avans de o jumătate de oră. Acum după ce Germanii au observat, cum este făcută, de bună seamă au telegrafat fabricelor lor ca să pregătească câteva milioane de săgeți pentru aviatorii lor. Acestea pot fi cu mai multă ușurință duse în campanie. Din „noua invenție” însă rezultă însemnătatea flotelor aeriene mari pentru armate...”

E evident din rândurile astea că săgeata franceză are un rost important în război. Noui surprize vom avea probabil când și Germanii vor uza arma aceasta...

Cât va ține războiul? Ziarele parisiene publice diferite preziceri despre durata războiului actual. Cel mai mare interes îl deșteaptă, firește, prorociile dnei Thébes, care deja în calendarul din anul trecut prorocise că în vara anului 1914 toate națiunile din Europa își vor declara război unele altora și că papa Pius al X-lea va muri îndată la începutul războiului.

Ziarul „La France” publică acum următoarea prorocie a dnei Thébes relativ la sfârșitul războiului: „În 29 Sept. Wilhelm II va pieri în mod tragic; în 4 Oct. va izbucni răscoală în Berlin. În 1 Noemvrie se va semna pacea”.

„Le Figaro” publică din „Prognosticul” din 1600 a scriitorului Péladan următoarele pasagii relativ la războiul actual: „Marele război se va sfârși pe câmpul dela Westfalia, cu completa prăbușire a Germaniei. Lupta cea din urmă (decisivă) la care vor lua parte armatele a șapte națiuni, va fi colosală. În această luptă vor cădea atâția oameni încât cadavrele vor umplea râurile și le vor face să iasă apele din matca lor. După luptă numai căpitanii și prinții vor fi înmormântați, — cadavrele celorlalți morți se vor îngământă ca munții pe șesul Westfaliei. După luptă cei rămași în viață vor peri de foamete și ciură”.

De pe câmpul de luptă. — 25 Sept. n. — *Stimate dle redactor! Am sosit în gara P-ny. Voinicii noștri având steagurile noastre naționale — patru — în mijlocul lor cântă în cor în mod ăzeesc, sub conducerea învățătorului Sevic. Locuitorii de aici stau cu gura căscată, admirând însuflețirea noastră, și mai ales figurile impunătoare ale voinicilor noștri. Așa e Românul... De-ar vedea d. R. acest tablou admirabil. Grijiți de cei de acasă. Pe cât de impozantă ne-a fost plecarea, pe atât de vrednică ne va fi și purtarea pe câmpul de luptă.* — N. C.

Mersul trenurilor nu se schimbă. Direcția căilor ferate ungare face cunoscut că la 1 Octomvrie nu se va schimba mersul trenurilor, ci va rămânea în vigoare și pe mai departe

mersul de vară, de sine înțeles cu reducerea numărului trenurilor conform necesităților de război.

Un erou român. Ni se scrie: Tin să remarc un fapt îmbucurător pentru noi Români cari petrecem cu atâta atențiune orice vitejie a în-lor noștri pe câmpul de luptă. Toate zările străine reproduc numele ofițerilor distinși de M. Sa regele. Cetind diferitele nume ochii ți-se opresc asupra unui nume românesc. Este **Octavian Oancea** originar din *Boroșsebiș locotenent* în reg. 41 din Bucovina. *In cinci lupte a luat* parte și pentru eroismul cu care a pus în uimire pe camarazii săi, el a fost distins cu o *cruce de aur* din partea M. Sale regelui.

Suntem mândri de a înregistra asemenea fapte a soldaților noștri.

Felicităm pe d. locotenent Octavian Oancea și îi dorim din inimă, să se bucure mulți ani de această distincție binemeritată. — Cor.

Boja Tancosici. Se telegrafiază din Praga că trupele austriace înaintând spre Krupagne (Serbia) au găsit cadavrul majorului sârb Boja Tancosici, care cum se știe a fost un fruntaș al societății Narodna Odbrana și care a furnizat browninguri atentatorilor care au ucis pe arhiducele Francisc Ferdinand la Serajevo. (Cor-bureau).

Ultima oră.

CONSILIUL DE COROANĂ.

București. — Consiliul de coroană în care se vor lua hotăriri de mare importanță privitoare la politica internațională a României, amânându-se din cauza boalei regelui, s’a ținut numai azi.

INCHIDEREA DARDANELELOR.

Viena. — „Fremdenblatt” primește din Constantinopol: *Guvernul turcesc s’a hotărât la un pas foarte important. A închis deplin Dardanelele cu mine submarine. Trecerea prin strămtori nu e mai posibilă nici pentru vasele comerciale.*

LUPTELE ÎN CARPAȚI.

Budapesta. — Bud. Tud. anunță: Luptele în strămtorile Carpaților au continuat azi. Trupele noastre cu întărirea ce le-a primit i-a respins pe Ruși încât acestora nu le-a reușit să intre mai târziu în țara noastră. Viitorul apropiat va arăta că e vorba numai de o demonstrație sau de atacuri din partea unor trupe mai mari rusești, și în cazul acesta trupele noastre vor trebui să ia parte la lupta cu Rușii. Motiv de îngrijorare nu există încă în acest caz, deoarece trupele necesare pentru respingerea Rușilor ne stau la dispoziție. (Birou de presă al primului ministru).

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Ioan Nicola, Albac. Pe 1914 aveți de plătit încă 4 coroane.

Gheorghe Popoviciu, Mărul. Am primit 18.80 cor. la abonament până la 30 Noemvrie a. c.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

CONCURS.

Institutul de credit și economii societate pe acții „Zlagneana” din Zlatna (Zalatna) publică concurs pentru ocuparea postului provizor de contabil cu termen de 15 Octomvrie st. n. 1914 sub următoarele condițiuni:

1. Salar lunar 200.— cor.

2. Cvartir corespunzător în natură.

Dela reflectanți se pretinde: o calificare practică deplină și să dovedească capacitatea de a conduce independent afacerile de bancă.

Postul se poate ocupa îndată.

Za 2297—5.

Directorul

AVIZ.

Caut un PRACTICANT cu matură.

Ioan Budaker,
farmacist Câmpeni (Topánfalva).

Bu 2293—3.